

PESTI SÓLET

A DOHÁNY UTCAI KÖRZET HAVILAPJA WWW.DOHANY-ZSINAGOGA.HU

A Dohány körzet híreiből (6-7. oldal)

Zsinagógák a nagyvilágból - 50. RÉSZ!!! (9. oldal)

PURIM 2016

(10-11. oldal)

Rómában tartott előadást főrabbinink

„...Ezen kívül az Egyház — mely elutasít minden üldözést, bárkit is érjen — megemlékeznén a zsidókkal közös örökségről, nem politikai megfontolásokról, hanem evangéliumi vallásos szeretettől indítva fejezi ki sajnálatát a gyűlölet az üldözések és az antiszemitizmus miatt, bármikor és bárki részéről érték a zsidókat.”

1965. a II. Vatikáni Zsinat éve. Ekkor adták ki a túlzás nélkül történelmi jelentőségű deklarációt, a Nostra Aetate-t. Ebből származik a fenti idézet. Róma először nyilvánította ki, hogy a mindenkor zsidók nem felelősek az evangéliumokban leírt eseményekért, közösséget vállal hitük gyökereivel, s hogy az antiszemitizmusnak nincs helye az egyház berkeiben. Az évforduló kapcsán konferenciasorozatot szervezett a római Ponti-

ficia Universitas Gregoriana, azaz a Pápai Gergely Egyetem. Erre az angol és olasz nyelvű konferenciára volt hivatalos előadónként főrabbinink, Dr. Frölich Róbert. Előadásának témája: a Nostra Aetate magyarországi hatása zsidó szemmel. Társelőadó volt Dr. Fejérdy András, teológus, egyháztörténész, a Római Magyar Akadémia tudományos titkára. A két előadás nagyszerűen egészítette ki egymást. Elsőként Frölich Róberté volt a szó. Előadásában felrajzolta a magyar zsidó történelem ívét a kezdetektől napjainkig, kiemelve a zsidóság részvételét és áldozatkészségét az egész nemzetet érintő harcokban (1848/49, az I. világháború). Bemutatta a zsidó

életet a II. világháborút követő időszakban, s végül szólt arról, hogy míg például Olaszországban ötven év állt rendelkezésre a keresztényszidó relációk rendezésére, addig Magyarországon csak az utóbbi negyedszázadban esett erről szó. Kiemelte, hogy a megbékélés és a párbeszéd főként Schweitzer József és Erdő Péter révén vált realitássá. Fejérdy András az ötven évet vette górcső alá, s főként az 1948-1990 közötti időszakot elemezte. Szólt az egyházi sajtóban megjelent kis-

számú írásról, idézett a világi sajtóban és egyéb publikációkban megjelent tanulmányokról a zsidó-keresztény párbeszéd kapcsán. Beszélt az antiszemitizmus magyarországi megjelenési formáiról úgy a múltban, mint napjainkban. Hangsúlyozta, hogy az egyházi antijudaizmus vált antiszemitizmussá, s ma az antiszemitizmus Izrael-ellenességgént bukkan fel. Előadásában kiemelte, hogy az eltelt ötven év Magyarországon ugyan nem hozott látványos eredményeket, de az utóbbi esztendő eseményei biztatóak. A résztvevők két érdekes, más-más nézőpontból szemlélt előadással gazdagabban térhettek haza. A két előadásról igen terjedelmes cikkben számolt be a La Stampa

című újság is, amelynek internetes oldalán (www.latsampa.it) angolul olvashatnak lényegesen bővebben az eseményről. /Akit esetleg érdekel, a keresőbe a következő módon írja be főrabbinink nevét: Robert Frolich./

Főrabbinink, az előadáson túl, nem csak a város nevezetességeit kereste fel, de hivatalában meglátogatta Riccardo di Segni-t, Róma főrabbiját, akivel nagyon kellemes beszélgetést folytatott.

I M A R E N D					
Hétköznap: 7. ³⁰ -kor kezdünk reggel, az esti ima időpontja 18. ⁰⁰ óra, helyszín a Talmud-Tórában.					
Az esti ima előtt fél órával sakk, kártya, kávé és tea várja híveinket!					
Péntek esti ima: 18. ⁰⁰ -kor a Hősök Templomban, április 15-től a Dohány Templomban.					
Szombat reggeli ima a Hősök Templomban, majd a Dohány Templomban: Sachrisz: 9. ³⁰					
Tóraolvasás: 10. ⁰⁰ Muszáf ima: kb. 10. ⁴⁵					
Vasárnap reggeli ima: 8. ⁰⁰ -kor, esti ima: 18. ⁰⁰ -kor, mindkettő a Talmud Tórában.					
A péntek esti kiddust, illetve a szombat délutáni sálesüdeszt szintén a Talmud-Tórában tartjuk.					
Sálesüdeszek kezdete a következő hetekben:					
március 26	17. ⁵⁰	április 9.	19. ⁰⁰	április 23.	19. ⁰⁰
április 2.	19. ⁰⁰	április 16.	19. ⁰⁰		

Magyar Zsidó Múzeum 100!

Idén 100 éves a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár. Az intézmény az évforduló évében teljes megújuláson megy keresztül. Ennek talán legfontosabb momentuma, hogy újjászületik a múzeum több mint harminc éve változatlan formában látogatható állandó kiállítása. Az április 9-én (szombaton 20 órakor) nyíló új kiállítás az intézmény 100 éves történetét a múzeum 100 tárgyon keresztül meséli el. Vajon hogy jött létre a Zsidó Múzeum gyűjteménye? Mit árul el egy közösségről az, hogy különböző korszakokban mit tart fontosnak megmutatni tárgyi emlékeiből? Hogyan ismerhetők meg ezáltal a zsidó közösségek, közéleti személyiségek, történelmi események vagy a zsidó családok mindennapjai? Milyen önreprezentációs lehetőségei voltak a késő Kádár-kor magyarországi zsidó közösségének és milyen lehetőségek vannak ma? A kiállítás rekonstrukciós-kísérlet: visszaadni a tárgynak a rendszerváltás előtt elhallgatott történetét. A 100! című kiállítás szakít a hagyomány-nyal, amely szerint egy zsidó múzeum kizárólag

a holokausz emlékeit és ezüst tárgyakat gyűjt. Ezért most nem kizárólag a zsidó vallás liturgikus tárgyai és a vészkorszak emlékei lesznek láthatóak, ahogy korábban, hanem olykor kacatnak, lomnak tűnő dolgok is, amelyeknek eddig nem ismertük a történetét. Olyan, látszólag értéktelennek tűnő tárgyak, amelyek nélkülözhetetlenek a zsidó muzeológia megértéséhez, és elgondolkoz-

tatnak azon, vajon mi a különbség egy mindennapi, egy vallási tárgy, vagy egy történelmi dokumentum között. Így kerülhet a műtárgylistára egy tejszínkiöntő, egy vakolólkanál, egy bál cipő, egy moziplakát, az 1905-ös polgári forradalom zászlaja, Kossuth Lajos névjegykártyája, vagy egy marék homok a Szent Földről.

Rihanna a Sziget „nulladik” napján

Észak-Amerika és Európa legnagyobb stadionjai és arénái mellett a Sziget Nagyszínpadára is elhozza legnagyobb slágereit és legújabb lemezanyagát – egy exkluzív fesztiválkoncert keretében – napjaink könnyűzenei életének egyik legnagyobb sztárja. Augusztus 11-én, a Sziget „nulladik” napjának headlinere: Rihanna.

Tizennégyszer volt a Billboard lista első helyén, több mint 54 millió eladott nagylemez és 210 millió eladott kislemez fűződik a nevéhez. Nyolc Grammy-díj és 12 Billboard Music Awards győztese, közösségi oldalait több mint 100 millióan követik, slágereit nyolc milliárdnál is többször játszották le a YouTube-on. Rihanna év eleje óta járja új lemezével Észak-Amerikát, az Anti World Tour nyáron Európában folytatódik, amelynek keretében - ritka alkalomként - egy fesztiválfellépést is elvállalt a „Szabadság Szigete Nagyszínpadán, így látványos show-ját élőben láthatja augusztus 11-én a Sziget közönsége. A nulladik napra a 7 napos Sziget bérletek is érvényesek, de napijegyek is kaphatóak. Ám jó lesz sietni, mert csak 25 ezer napijegy került forgalomba.

Fiatal Maccabi vezetők Amszterdamban

Február végén (25-28) rendezte meg az Európai Maccabi Szövetség (EMC) és Maccabi Hollandia az FLF Üzleti és Tehetség Szemináriumát. Az FLF célja, hogy kinevelje a jövő Maccabi vezetőit. S hogy ez mennyire sikeres? A holland elnökség legtöbb tagja az EMC edukációs programján, a Future Leaders Forum szemináriumokon kezdte sportvezetői pályafutását. Burián Barbarát a budapesti EMC kongresszuson választották meg az FLF főszervezőjének és a szövetség New Media vezetőjének. A februári volt az első esemény, amelyet – Robert Cohennel, az EMC oktatásért felelős igazgatójával és a helyi Maccabival – megszervezett. S rögtön az FLF történetének legnagyobb létszámú – ezúttal a tehetségéről, tehetség gondozásáról, illetve fejlődéséről szóló – konferenciáját, amelyen 23 országból 104 fiatal vett részt - köztük hatan a Maccabi VAC képviselőiben.

Húzó 3. - Közérzeti beszélgetések

Itt a harmadik kötet, jelezve, a műsor negyedik évada a képernyőn éppolyan húzósrá sikeredett, mint az előzők! Rónai Egon most sem okoz csalódást, nyugodtan megkérdezi, amit más nemigen szokott.

– Milyen volt az első pár napja bevándorlóként Magyarországon?
– Miért nem tudott hűséges maradni? Vagy éppen miként igen?
– Mi viszi a politika felé? Mi tartja attól távol?
Sztárok, művészek, tudósok, hősök. És a beszélgetések után már ismerősök is. Harminc arcél, több száz kemény, vagy éppen együtt érző kérdés. Halász Judit, Csányi Vilmos, Benedek Miklós, Huszti Péter, Bereményi Géza, Makk Károly, Lukács Sándor, Kulka János, László Zsolt, Pintér Béla, Ferge Zsuzsa és a többiek.

Harminc sors, harminc megrázó, megejtő, vagy éppen megdöbbentő interjú. Bereményi Géza író, rendező: Cseh Tamással nem volt személyes a kapcsolatunk. Azóta személyes, amióta meghalt. Volt úgy, hogy csak némán rugdostuk egymásnak a labdát. Juhász Előd zenetörténész: Megjelent az a bizonyos karton is, ami a beszerkezésemről szól. Kérdezem tőled, Egon, ha téged elküldenek Ghánába ösztöndíjjal, és ott azt mondja valaki, fel akarja robbantani a magyar Parlamentet, nem teszed meg magyar állampolgárként, hogy elmondod?

Poénzuhatag az Erkel Színházban

Hatalmas sikerrel mutatták be itthon tavaly a világ legviccesebb komolyzenei műfajának egyetlen művét, a Monty Python csoport Brian élete filmjének színpadi változatát – a világon elsőként nem angolul. A Nem a Messiás, csak egy haszontalan fiú című mű - itthon valószínűleg utoljára - az Erkel Színházban lesz látható, április 3-án. Az előadás szereposztása parádés, benne operisták, azaz Heiszler Melinda és Pintér Dömötör, musicalisták, Janza Kata és Homonnay Zsolt valamint Hajdu Steve és természetesen a Monty Python hazai profétájaként ismert Galla Miklós, a művészek mögött felsorakozik a kiváló Dohnányi zenekar.

Holokauszt-túlélő a világ legidősebb férfija

Izrael történetében először az ország polgára, a száztizenkét éves, haifai Izsráel Krisztál lett a Guinness Rekordok könyve által is elismerten a világ legöregebb férfija.

A 112 éves, öt hónapos és huszonöt napos haifai férfi éppen két hete (március 11-én) vette át az erről szóló dokumentumot a Guinness illetékeseitől. Életkorának elismertetésében részt vett a Háárec című napilap is, amely segített megszerezni az életkorát igazoló okmányokat. A cím előző gazdája, a japán Koide Jaszutaro január közepén hunyt el két hónappal száz-tizenharmadik születésnapja előtt.

A világeletemben cukorkakészítéssel foglalkozó Izsráel Krisztál 1903. szeptember 15-én, a lengyel Zamow nevű faluban született. Háromévesen elkezdett a helyi zsidó vallási iskolába járni, majd a közeli Lódzba költözött. Ott családot alapított és cukorkagyártó üzemet hozott létre. 1940-ben feleségével és két gyermekével a gettóba kellett mennie, ahonnan 1944-ben Auschwitzba deportálták. Két hónap után más légerekbe került, amikor felszabadult, 37 kilós volt. Felesége és gyermekei nem éltek túl a világegést.

A háború után Lódzban újraindította cukorkaüzemét és ismét megnősült. 1950-ben új családjával Izraelbe költözött és Haifán telepedett le, ahol új-fent cukorkák gyártásával kezdett foglalkozni. Egy fia és egy lánya született, ma már unokák és dédunokák veszik körül. Lehet, hogy van nála idősebb férfi, de a Guinness Rekordok könyve csak azt fogadja el, aki élete első húsz évéből származó okmányokkal képes igazolni életkorát. A Kurdisztánban született, Jeruzsálemben élő Zakaria Barasi például a helyi belügyminisztérium nyilvántartása szerint 1900-ban jött világra, azonban nincsenek eredeti, korabeli okmányai ennek bizonyításra. A nők általában tovább élnek a férfiaknál, jelenleg a világ legidősebb embere a 116 éves Susannah Mushatt Jones. Az eddigi valaha élt legidősebb ember a 122 évesen és 164 naposan 1997-ben elhunyt francia Jeanne Louise Calment nevű nő volt.

Pesti Sólet menü a Laky Konyha receptjei alapján

Erőleves palacsintatésztával 10 főre

Hozzávalók: 1 kg marhahús és csont, 4-5 db sárgarépa, 1 db karalábé, kis darab zeller, 1 fej vöröshagyma, 1 zöld paprika, 1 db paradicsom, só, néhány szem feketebors
A palacsintához (12 db-hoz): 125 g liszt, 40 g vaj, 2 db tojás, 2,5 dl szénsavas ásványvíz, csipet só.

Elkészítés: A húst megmossuk, és (ha kell) feldaraboljuk, a répát, a petrezselymet, a karalábét és a zellert, a hagymát meghámozzuk. Megfelelő méretű fazékba tesszük a csontokat és a húst, és felengedjük hideg vízzel, hogy ellepje. Feltesszük főni közepes lángon. Amikor hab keletkezik a tetején, leszedjük, csökkentjük a lángot, beletesszük az összes zöldséget (a paradicsom, a hagyma és a paprika egészben kerül bele), és sózzuk, borsozzuk. Közepes, vagy annál kisebb lángon addig főzzük, amíg a zöldség és a hús is megpuhul. Végül kiszedjük a zöldségeket, és leszűrjük.

Amíg fő a leves, elkészítjük a palacsintát: a hozzávalókat csomómentesre keverjük, fél órát pihentetjük, majd egy serpenyőben kisütjük. Ha kész, üresen feltekerjük, és csíkokra vágjuk őket. A leszűrt alap lébe beleszórjuk a palacsintacsíkokat, és petrezselyemzölddel vagy snidlinggel tálaljuk.

Töltött csirke burgonyapürével 10 főre

Hozzávalók: 10 db csirkecomb, 5 vízben áztatott zsemle, 3 tojás, 1 ek. libaszír, 20 dkg gomba, 1 csokor petrezselyem, só, bors.

Elkészítés: A feldarabolt gombát az apróra vágott petrezselyemmel zsíron megpároljuk, hozzáadjuk a kifacsart zsemlet, a tojást, sózzuk, borsozzuk, majd a masszát a csirke bőre alá töltjük. Készíthetjük úgy is, hogy a töltelékét kizsírozott őzgerinc formában külön sütjük, s köretként adjuk a csirkéhez. A gomba helyett összetört csirkemáját is rakhatunk a töltelékbe.

A burgonyapüréhez: 10 db közepes burgonya, 1 kanál zsír, só.

A burgonyát meghámozzuk, kockára vágjuk, sós vízben megfőzzük. Burgonyanyomón áttörjük, kevés főzővízzel hígítjuk, majd zsírral jól elkeverjük.

Hámán táska 10 főre

Hozzávalók: 35 dkg rétesliszt, 15 dkg margarin, 1dkg élesztő, 10 dkg cukor, só, reszelt citromhéj, 2 tojás, kevés rum, szilvalekvár vagy máktöltelék.

Elkészítés: A lisztet elmorzsoljuk a margarinnal és az élesztővel. Belekeverjük a cukrot, a sót, a citromhéjat, a két tojást, és annyi rumot adunk hozzá, hogy jól nyújtható tészta legyen. Kinyújtjuk, és háromszögletű darabokra vágjuk. Szilvalekvárral, vagy mákkal töltjük, félbehajtjuk, szélét lenyomkodjuk, és tojással kenve kikent lisztezett tepsiben pirosra sütjük. Készíthetjük úgy is, hogy nagyobb pogácsaszaggatóval kivágjuk, a töltelékét középre rakjuk és három oldalról felhajtva, középen összenyomjuk.

Jó étvágyat kívánunk!

Hazatért boldog művész pár

Várkonyi Tibor

Odakünn mindkettőjüket, a zenetudós férjet az ugyancsak száműzetésben élő Bartók Béla kutatóját, Tóth Aladárt és nejét megtisztelő fogadtatásban részesítették, mégis az első alkalommal siettek haza. A koncerttermek nyomban kitérték kapuikat a világhírű zongoraművész előtti, a férjet pedig 1946-ban kinevezték a budapesti Operaház főigazgatójává.

kivált a négy „nagy Mozartot”, a Don Giovannit, a Figaro házasságát, a Così fan tuttet és a Varázsfuvolát. Meg a Lohengrint és a Mesterdálnokokat. Megtörtént, hogy a karnagy illően fölöltözve, frakkban lépett a zenekar elé, de gumicsizmát viselt. Ezt csak az első sorokban, a közel ülők vették észre, a távolabbiak nem, mert Mozart és Wagner úgy szólt, mint itt a Duna partján talán még soha.

Fischer Annie-Tóth Aladár

Ezzel kezdődött az egyébként is világhírű dal-színház történetének egyik legfényesebb szakasza. Ugyancsak zsidó származása miatt a hitleri Németország üzte el az egyik legnagyobb nemzetközi hírnevű karmestert, Ottó Klemperert. Őt az amerikai földrész fogadta be, főként Latin-Amerika, ott diadalt aratott. Alighanem a megpróbáltatások miatt agyvérzés döntötte le, alig állt lábra, időközben kérte föl Tóth Aladár, jönn-e Budapestre, odaállna-e az Andrassy úti pódiumra. Szívesen jött.

A pesti Opera történetének egyik legszebb szakasza vette kezdetét. Klemperer még sántikált, de művészete jottányit sem csorbul, és a budapesti közönség mintha megérezte volna ezt. Telt ház minden este, különösen azokon, amikor a Maestro két kivételezett szívügyét, Mozart és Richard Wagner alkotásait dirigálta. Sorozatban

Igaz, Tóth Aladár énekes társulata is rendkívüli volt. Pataky Kálmán, a kornak talán legszebb Mozart tenorja öskeresztény volt, a háború alatt semmi nem akadályozta volna hazai föllépéseit, csupán zsidó felesége, Beregi Lea, a nagy színművész, Beregi Oszkár leánya miatt lett kegyvesztett. Pataky ugyancsak kényszerből járta a világot. Ő is Tóth Aladár kérésére tért haza, ahányszor föllépett vastaps köszöntötte, lemeze máig is őrzik a páratlan élményt. És Os-váth Júlia, a bámulatos drámai szoprán, nem szólva a zsidósága miatt New Yorkba szorult, de a hívó szóra szintén megjött Székely Mihályról, a Mozart basszusok (Leporello, Sarastro) világsztárjáról. Ez a mesebéli állapot szakadatlanul három esztendeig tartott. Klemperer 1950-ben búcsúzott Magyarországtól, London hívta és várta, a személyére zenekart

alapítottak, a páratlan Philharmonia együttest, CD fölvételek tucatjai napjainkig őrzik emléket. DVD egyetlen készült a művészetéről, az is inkább filmről, Beethoven IX. szimfóniáját vezényli, már nagyon öregén, kissé megtörtén, de így is ritka kincs.

A Maestro távozása után Tóth Aladár még hat évig, 1956-ig vezette az Operát a korábbi esztendőkhöz hasonlitos nagy szakértelemmel és eredményekkel. Majd októberben, a fölkelés napjaiban a dalszínház forradalmi bizottsága, máig is megmagyarázhatatlanul szégyenteljes határozatot hozott. A főigazgatót eltávolította tisztségéből. Egyetlen úgynevezett szándéka lehetett, Tóth Aladár a helyén maradt Rákosi esztendeiben is, de köztudottan soha nem politizált. Csakis a muzsika volt a mindene, és abban is a legjobbat, legszebbet nyújtotta, csaknem egy évtizeden át a házat Európa egyik legrangosabb zenei műhelyévé varázsolta. Nem sértődött meg, tudományos munkásságát haláláig, 1968-ig folytatta.

Hitvese, a világhírét élete végéig megőrzött Fischer Annie csaknem három évtizeddel élte túl, és közben nem túl gyakran, de rendszeresen koncertezett. Kiss Eszter Veronika zenetörténész azt írta róla, hogy igazi hivatásosan fölvelt hanglemez viszonylag nem sok készült a játé-káról, mert állítólag nem kedvelte a „koncert-zongorázást”, Tóth Aladár ezt „mikrofon betegségnek” tulajdonította. Leginkább úgynevezett kalóz fölvételek őrzik páratlan művészetét, egyik rajongója, Dévény Anna, főként a hetvenes években, titokban vette föl a hangversenyeket. A Zeneakadémián úgy helyezkedett, hogy a legközelebb legyen a pianóhoz, a kedvelők azt tartják, e lemezek csaknem hűségesek, „felsőfokúak”. Javarészüik forgalomban van a mai napig is.

Elsősorban Mozart, Chopin, Schubert, Schumann, Beethoven és Liszt művekről van szó, amelyek egész életében a legközelebb álltak Fischer művész szívéhez. Forgatomban van a „Rádás” című lemeze is, amelyet egészen kivételesnek tartanak. Halálához közeledve már alig vállalt hangversenyt, legszívesebben vidéken. Az utolsók egyikén, ugyancsak Kiss Eszter Veronika megörökítése szerint Szolnokon, ahol már fáradtsága miatt nem is akart ráadást játszani, de a lelkesedés okán, végül csak engedett. Chopin esz dur balladáját játszotta el és a b-moll szonáta második tételét, a közismert lassú, úgynevezett gyászindulót.

De hát annyi évtized után mind Fischer Annie, mind Tóth Aladár csak megérdemli, (Klemperer is, noha mostanában nagy sorozatban adják ki az ő hasonlíthatatlan CD-it), hogy emléküket megörizzük. Még ha a néha hálátlan utókor, netán hajlamos volna is a feledésre.

A DOHÁNY KÖRZET ÁPRILISI PROGRAMJA

Minden hétköznap reggeli ima 7:30, esti ima 18:00 a Talmud-Tórában, vasárnap és munkaszüneti napokon reggel ima 8:00, esti ima 18:00 a Talmud-Tórában. Minden szerda délután *ultiklub* 13:00-tól a Talmud-Tórában.

- Április 1. Esti ima a Hősökben 18:00, utána Kiddus a Talmud-Tórában
Április 2. Reggeli ima a Hősökben 9:30. Esti ima és *sálesüdesz* a Talmud-Tórában 19:00
Április 5. *Betérési tanfolyam* a Talmud-Tórában 18:30,
Talmud-Tóra gyerekeknek 17:00
Április 6. *Előimádkozó-képzés* a Talmud-Tórában 18:00
Április 8. Esti ima a Hősökben 18:00, utána Kiddus a Talmud-Tórában
Április 9. Reggeli ima a Hősökben 9:30. Esti ima és *sálesüdesz* a Talmud-Tórában 19:00
Április 12. *Betérési tanfolyam* a Talmud-Tórában 18:30,
Talmud-Tóra gyerekeknek 17:00
Április 13. *Előimádkozó-képzés* a Talmud-Tórában 18:00
Április 15. Esti ima a Dohányban 18:00, utána Kiddus a Talmud-Tórában
Április 16. Reggeli ima a Dohányban 9:30, Esti ima és *sálesüdesz* a Talmud-Tórában 19:00
Április 19. *Betérési tanfolyam* a Talmud-Tórában 18:30,
Talmud-Tóra gyerekeknek 17:00
Április 20. *Előimádkozó-képzés* a Talmud-Tórában 18:00

- Április 22. **Pészach I. este**, I.tentisztelet a Dohányban 18:00, utána *széder*¹ a Goldmarkban kb. 19:00
Április 23. **Pészach I. reggel**, Reggeli ima a Dohányban 9:30 *sálesüdesz* a Talmud-Tórában 17:00,
esti ima a Dohányban 18:00
Április 24. **Pészach II reggel**, Reggeli ima a Dohányban 9:30, Esti ima a Talmud-Tórában 19:00
Április 25-28. **Pészach chálémajd (félünnep)**, I.tentiszteletek hétköznapi rend szerint.
Április 28. **Pészach VII. este**, I.tentisztelet a Dohányban 18:00
Április 29. **Pészach VII. reggel**, Reggeli ima a Dohányban 9:30, esti ima a Dohányban 18:00
Április30. **Pészach VIII.** Reggeli ima a Dohányban 9:30, **MÁZKIR!** Esti ima és *sálesüdesz* a Talmud-Tórában 19:00

ÁPRILIS 15-től a péntek esti és a szombati délelőtti i.tentiszteletek a Dohány zsinagógában!

Somló Andor sírkőavatása

Egy esztendeje távozott Somló Andor, aki nyolc évtizedet töltött a Dohány zsinagógában, előbb kóristaként, majd karnagyként. Átélt rosszat és jót, itt volt, mikor fénykorát élte a kórus, kántorgéniusokat kísért és vezényelt. Szinte nem volt betegség, mely távol tarthatta imádott templomától. Nyolc évtized alatt csak néhány sábeszt hagyott ki. Sírkőavatása április 17-én 10 órakor lesz a Kozma utcai temetőben.

Meghívó

Szeretettel meghívjuk Önt és családját
április 22-én (pénteken) a
Goldmark-terembe, a Dohány utcai körzet,
szokásos Széder-estjére,
az esti imát követően (kb. **18:45**).
A részvételi díj **5 000.- forint**.
Jelentkezni április 4-től lehet
(április 18-ig) Fülöp Ildikónál
az irodában (VII. Síp u. 12. I. emelet), vagy az
ismer telefonszámon: **(06 1) 413-1515**.

Javasoljanak menüsört Pészachra!

Ezúton kérem, kérjük, a Pesti Sólet olvasóinak segítségét. Egy hónap múlva ünnepeljük Pészachot, amikor kenyér helyett macesz kerül az asztalra, s sok más, amúgy megszokott ételt is mellőznünk kell. Valljuk be őszintén, egy idő után unalmassá válik mindig ugyanazt enni, vagy csak néhány ételt változtatni. Éppen ezért, a következő, az áprilisi számban szeretné(n)k egy – lehetőleg bővített – menüsört közreadni, amely változatosabbá teheti étrendünket. S ki tudja, hátha Ön is talál egy új, ámde érdekes ötleteit.

Tavaly csupán Littner György és felesége, Judit küldött „étlapot” - nekik ezúttal is köszönöm. Talán némileg ösztönző, ha – az elmúlt évekhez hasonlóan – idén is kapunk jegyeket a Zsidó Kulturális Fesztiválra, az év közben is aktívak, előnyt élveznek...

Kérem, a menüsört (1. nap, 2. nap ...) a pestisolet@dohany-zsinagoga.hu email címre küldjék.

Segítségüket előre is köszönöm!

Zájin Ádár a Goldmarkban

Ádár hónap hetediké Mózes születésének, és halálának évfordulója. Legnagyobb tanítómesterünk 120 évesen halt meg, amit a régiek az emberi kor teljes hosszának tekintettek. Rá emlékezünk e napon.

Zájin Ádárkor a Dohány utcai körzet rendre, a Goldmark-teremben tartott halvacsorával emlékezik az ünnepre, s nem volt ez másként most sem. Miután dr. Frölich Róbert, főrabbin hivatalos útján, Rómában töltötte Ádár 7-ét, a körzet halvacsoráján, meghívottként Deutsch László főrabbi, a Szeretetkórház zsinagógájának szellemi vezetője mondta el az ilyenkor szokásos rabbinikus tanítást. De Frölich Róbert sem hagyta magára a közösséget, műholdas kapcsolaton keresztül, kivetítőn kívánt jó étvágyat a vacsorához. Kántorunk kislánya, Rudas Lea Jáhel március 5-én, névadója kapcsán került a középpontba, ezúttal pedig részt vett első halvacsoráján, s persze most is sokan zsongtak körülötte. A körzet honlapján (www.dohany-zsinagoga.hu) , illetve Facebook oldalán bővebben is olvashatnak, s Szentgyörgyi Ákos rengeteg remek fotójának köszönhetően a helyszínen érezhetik magukat, vagy éppen újraélhetik az estét.

PURIM A DOHÁNY KÖRZETBEN!

Az elmúlt évek hagyományainak megfelelően, Purim estjén (23-án, szerdán) dugig telt a Hősök Temploma. A szokottól eltérően ugyan most kevesebben viseltek álarcot, vagy öltöztek be. Ám főkántorunk, Fekete László sisakját és Szuperapás pólóját nehéz is lett volna felülmúlni. Az viszont nem változott, hogy amikor főrabbin, dr. Frölich Róbert kimondta Hámán nevét a jelenlévők vadul tekerték a kereplőt, dobogtak és egyéb módon hangoskodtak.

Másnap délelőtt sokan vélhetően inkább otthon olvasták Eszter Könyvét. Este már lényegesen többen jöttek el a Goldmarkba és hallgatták meg Varga Ferenc Józsefet és Aradi Tibort, akik a jókedvről gondoskodtak. Miként előző este, most a műsor után várta remek kindli az érdeklődőket.

Dési János

Hetvenkét és öt év után végre zsidó temetést kaphatnak a Dunába ölt zsidók

A Margit-híd 2011-es felújításakor a meder tisztításán dolgozó búvárok emberi csontokat valamint ruha- és cipőmaradványokat találtak. Mindezeket, amennyire lehetett a víz alatt, zsákokba gyűjtötték és a felszínre hozták.

Szép, június végi napsütés volt, amikor a Margit-híd Sajtóiroda vezetője, Fényi Tibor barátom éppen a búvárok munkáját ment meg nézni. Feltűnt neki, hogy valami szokatlant történik. Az ipari búvárok elmondták, emberi csontokat találtak, s egyikük még azt is hozzá tette, hogy a körülményekből, a helyszínből, de az egyik másik csonton gyanítható lövésnymóbból arra következtet, hogy esetleg 44-45 fordulóján a Dunába lőtt zsidók földi maradványait találták meg.

helyzetét értékelve, a nemzetközi gettó közelségét számba véve és átolvasva azokat a visszaemlékezéseket, amelyek arról szóltak, hogy miként lőttek embereket, férfiakat és nőket a Dunába – biztos benne, hogy kik az áldozatok. A szakértők a csont valamint a ruha- és főleg a cipőmaradványokról megállapították, azok a negyvenes évekből származhatnak. Fényi kezdeményezésére értesítették a MAZSIHISZ-t is, annak képviselője meg is jelent a helyszínen

ruha- és cipő maradványok egy müzeumba kerüljenek, ahol részben konzerválták azokat. Az ekkori helyzetet legjobban a korábbi amerikai nagykövet, Eleni Tsakopoulos Kounalakis jellemezte könyvében. A következőket írta minderről, 2011-ben, amikor az első hírek megjelentek: „Amikor erről a tragikus leletről olvastam, a közönség szörnyülködésére és sajnálkozására számítottam, de legalábbis kíváncsiságára, ám a hírek szinte semmi visszhangja

mek csontok is fellelhetőek voltak. „Az egyik koponyán olyan anyaghiánnyal járó sérülést találtunk, mely típusosan lövés bemeneti nyílásra jellegzetes, a sérülés elhelyezkedése alapján idegenkezűség gyanúja felmerült.” A rendőrségen kihallgatott egyik bűvár azt is elmondta, találtak olyan lábszárcsontot, amelyik még benne volt a cipőben, koponyát, amelyben látható volt még az összezsugorodott agy. A bűvár azt is elmondta, hogy egy olyan lemez alá beszorulva találták meg mindezeket, amely fémlemez a Margit-híd felrobbanásakor került a folyóba majd a mederbe ferdén beágyazódott, ezért nem tudta a víz tovább sodornia a maradványokat, mert ezen fennakadtak. Mindez újabb fontos érv amellet, hogy nem a robbanásakor kerültek az emberek a vízbe, hanem később, amikor már beágyazódott a lemez. Egy újabb – molekuláris genetikai – vizsgálat azt is kimutatta „a csontmaradványok olyan személyektől származhattak, akik „lehetek egy kisebb közösség tagjai.” Ennek ellenére, ahogy a nagykövet írta, mintha mindenkinek egyszerűbb lett volna, ha elfeledkezik a történetről. Fényi Tibor és pár barátja nem adta föl és újra és újra próbálkozott. 2015 nyarán derült ki, hogy az igazságügyi szakértői intézetben Dr. Susa Éva konzulensi tevékenysége mellett Dudás Eszter szakdolgozatát a csontmaradványok genetikai értékeléséről írta. S arra jutott, hogy azok, akiktől értékelhető mintát lehetett venni, zsidók. A hatóságok még próbálkoztak azzal, hogy ökumenikus temetés keretében, egy köztemetőben hantolják el a maradványokat. De a tények ismeretében a zsidó közösségek a sarkukra álltak. S a zsidó közösségek képviselői egyhangúlag, és közösen kijelentették: ragaszkodnak a zsidó temetéshez. Ha minden a tervek szerint alakul, több mint 72 év után, április közepén kerülhet sor. Mindez jelentős részben azoknak köszönhető, akik 2011 óta küzdöttek ezért.

Itt jegyezzük meg, hogy egy nagy beruházás helyszínén talált csontok nem okoznak általában osztatlan örömet a munkát végzőknek. Már csak azért sem, mert nyilván vizsgálat következik, és ha az építkezésnek arra az időre le kell állnia, akkor az akár sok-sok milliós veszteséget is jelenthet. Az első tehát, akiknek lelkiismeretességét meg kell említeni mindenképpen a búvárok, akik ha azt mondják, képtelenek a folyó mélyén lévő maradványokat a víz alatt összeszedni – senki sem tehet nekik szemrehányást. A következő fontos szereplő Fényi Tibor történész, aki a hetedik kerületi Róth Miksa emlékházat vezeti. Ő volt az, aki a következő öt évben minden követ megmozgatott azért, hogy az egykor meggyilkoltak földi maradványait zsidó szertartás keretében temessék el. A körülményeket mérlegelve, a lelet megtalálásának

– aki felvetette, hogy valószínűleg a „67 évvel ezelőtti történelmi események” során meggyilkoltak lehetnek az áldozatok. Közben előkerült még egy verzió. A Margit-híd 1944 novemberének elején, fényes nappal, miközben nagy forgalom halad át rajta, felrobbant. Sok száz áldozata volt ennek a tragédiának is, és többen kardoskodtak a mellett, hogy a robbanás áldozatainak a maradványait találták meg a folyó mélyén. Róluk végkép nem lehet tudni, zsidók voltak e vagy sem. A rendőrség emberölés ügyében indított nyomozást. Ettől ugyan túl sokat nem lehetett várni, arra jó volt mégis ez, hogy az emberi maradványok a bűnügyi szakértői intézetben hozzáértő és lelkiismeretes kezekbe kerüljenek. Valószínűleg ezért nem kallódtak el akkor, amikor 2011 után kevesen törődtek velük. Közben Fényi azt elérte, hogy a

nem volt. A rendőrség később sem adott tájékoztatást, emlékszerteraszt sem volt. Amikor később zsidó csoportokkal beszéltem, azt állították, nem kaptak információt arról, mi történt a csontvázakkal, miután a rendőrség végzett a vizsgálatokkal és nem kaptak lehetőséget sem, hogy eltemessék azokat. Rájöttem, hogy Magyarországon a probléma nem egyszerűen az antiszemita, neofasiszta hangok és tettek erősödése jelenti. A magyar társadalom egésze aránytalan passzivitással, apátiával reagált a radikális hangokra. A híd alatti csontvázak esetében úgy tetszett, a legtöbb ember inkább azt kívánta volna, hogy azok, az emlékekkel együtt, maradjanak ott a Duna hideg vizében.” Közben az igazságügyi szakértő megállapította: A csontmaradványok között nőktől és férfiaktól származókat is találtak, illetve gyer-

Zsinagógák a nagyvilágból – Várpalota

Képeslapok – képes történelem (L. rész)

Bő négy éve, egy 1400 darabból álló magángyűjtemény segítségével járjuk be a világot, az országot hónapról-hónapra bemutatunk egy-egy lapot, a hozzá tartozó ismeretekkel, érdekességekkel. A gyűjtemény az 1890-től 1945-ig megjelent, zsinagógákat ábrázoló, illetve a zsidósággal, a zsidó emberekkel, szokásokkal stb. foglalkozó lapokat tartalmazza. Jeles állomáshoz értünk, hiszen a mostani az 50. (igen, ötvenedik!) állomás a világszerte utazásunk során. Ezúttal a Dunántúlra, Veszprém megyébe, Várpalotára utazunk. Abba a városba, amelynek híres szülőltje Berstein Béla főrabbi is. (Továbbra is örülnék némi visszajelzésnek, akár a lap email címére is.)

A város a kora ókortól lakott terület volt, ezt tárgyi emlékek is bizonyítják. Az egyik legismertebb épülete a város nevében is megtalálható vár, melyet a XIV. században emeltek.

gényebb környékbelieket, a fiatalokat. 1880-ra már majd 600 zsidót tartottak nyilván! Az eredeti zsinagógát a XVIII. század közepén építették. 1786-ban nyílt meg az önálló épülettel

A helyi közösség a nagy vízválasztó idején eleinte a status quo ante irányzatot követte, majd azt követően csatlakozott az ortodoxiához. Ekkortájt csatlakozott a helyi hitközséghez a szomszédos

nyékét kijelölték gettónak. Azt deszkapalánkkal körbekerítették. Az összegyűjtött embereket a magyar karhatalom hathatós közreműködésével és a helyi lakosok néma beleegyezésével július 4-én Auschwitz-Birkenau haláltáborokba deportálták. A deportáltak között volt az utolsó hitközségi rabbi és családja is, Singer Leó és felesége. A felszabadulást követően összesen kb. 20 fő élte túl az üldöztetést. A visszatértek megdöbbenve tapasztalták, hogy értékeiket szétlopták, házaikat kifosztották, vagy rekvirálták más családok számára. A hitközség újraélesztésére aztán már sohasem került sor. Az ötvenes évek elején sem nőtt a helyi zsidók száma. A régi, gyönyörű zsinagóga, mely egykor a város jellegzetessége, meghatározó pontja volt, és a helyi zsidók fontos szent helye, elnéptelenedett, majd leromlott. Miután az épület átkerült az 1960-as években az államhoz, még sokáig romos maradt, majd az 1970-es évektől kezdődően felújították és kulturális galériaként üzemel a mai napig. Az épületen még láthatóak a héber feliratok, és egy emléktábla is, amit az 1990-es években helyeztek ki. A zsidó temetőben 1999-ben mártír emlékművet avattak, ahol a még fellelhető poszsig kegytárgyakat egy koporsóban eltemették. Ez a temetés egy szakrális és egy szimbolikus temetéssel is felért, hiszen mára már semmi sem maradt a híres várpalotai zsidó létből... Következő számunkban ismét egy nagyot ugrunk a térképén és a Vajdaságban találjuk magunkat, ahol Ada községet látogatjuk meg.

Az itt élők egyrészt a mezőgazdaságban, másrészt a védelmi feladatok ellátásával foglalkoztak. A helyi zsidók valószínűsíthetően korábban is éltek itt szórányosan, de nagyobb számban az örömeny és görög migrációval kerültek Várpalotára. A zsidó temető legrégebbi sírkövét 1740-ben állították egy helyi tanítónak. A hitközséget viszont csak 1750-ben alapították. Ez egyben mutatja, hogy ekkortájt már komoly lehetett a zsidóság jelenléte. Egy községi kimutatás szerint 1785-ben már több mint, 220 zsidó élt a városban. A beköltözések később gyakoribbá váltak, mivel a gazdasági élet, a mezővárosi létet felváltó szénbányászat, és a vele járó fejlődés ide vonzotta a sze-

bíró zsidó népiskola is. Ekkor a került a rabbi székbe Löw Izrael, aki a prágai Chevra alapszabályát alapul véve készítette el a város Chevra alapító iratait. Jó hatvan év elteltével a közösség szükségét látta, hogy új zsinagógát építtessen, a mely modernebb és nagyobb befogadóképességgel rendelkezik. 1839-ben készült el a klasszicista stílusban épült kegyhely. Az 1848-as szabadságharc idején voltak önkéntesek a helyi közösségen belül is, akik támogatták a függetlenség kivívását. 1849-ben megválasztották Singer Ábrahámot a hitközség főrabbijának. Neve igen jelentős, hiszen talmud törát, jesivát alapított. Irodalmi és vallási munkássága felbecsülhetetlen.

területekről Berhida, Kiskovácsi, Ősi, Őskü, Peremarton. Az első világegésben több helyi férfit soroztak be, akik megjárták a hadak útját. A Horthy-korszak zsidó törvényei, majd a további zsidóellenes rendelkezések elérték a Várost is. A város 2,4%-át képező zsidóságot egyre-másra megfosztották jogaitól, majd a német megszállást követően bezáratták a zsidó üzleteket, a helyi közösség tagjait pedig betertelték a zsinagógába. Elviselhetetlen körülményeket teremtettek számukra, majd néhány nap elteltével elengedték a foglyokat. A szabadság érzete nem tartott sokáig, mivel 1944. május 23-tól a hónap végéig a zsinagóga kör-

Purimi vigasságok, móka, kacagás

A legvidább ünnep – olvashatjuk a Purimról. S ezt mi sem bizonyítja jobban, hogy ezáltal kivételesen még „javasolt” is a mértéktelen ivás, amíg az illető nem tud különbséget tenni Mordecháj és Hámán között. Nem véletlen a fenti engedmény, ugyanis ebben a történetben semmi és senki nem az, aminek/akinek látszik. Állítólag 1400 hölgy közül választotta ki magának Achasvéros király, mint legszebbet, Esztert, aki egyes források szerint az esküvő idején már betöltötte 75. évét is. Hámán ki akarta irtani a teljes zsidóságot, végül ő maga és tíz gyermeke pusztult el. Az ünnep a nem egyértelmű I-teni segítségről szól, s talán e titok miatt, Eszter

könyvében egyszer sem szerepel I-ten neve. A zsinagógában nem illik hangoskodni, a Megilla olvasása mégis kivétel, amikor elhangzik Hámán neve, minden alkalommal zajt csapunk. Kereplővel, vagy egyszerűen csak ládbogással. A sok kettőség, a rejtett csodák felfedezése miatt Purimkor jelmezt és álarcot öltünk. Ez ügyben nem segíthetünk, ám igyekszünk másként gondoskodni a jókedvről. E duplaoldalon viccekkel és „Az Ojság” című, az 1920-as években oly népszerű zsidó lap „apróhirdetéseivel” igyekszünk kellemes perceket szerezni Önöknek.

A bölcs rabbi

Egyszer a pápa elhatározta, kiltja a zsidókat a Vatikánból. A zsidók felháborodtak, ezért a pápa beleegyezett, ha egy zsidó le tudja győzni teológiai vitában, maradhatnak. A zsidók egy bölcsességéről ismert rabbit választanak, hogy kiálljon a pápával a „pár-bajra”. A rabbi azt mondja, tegyék érdekesebbé a vitát és egyiküknek se legyen szabad beszélni. A pápa beleegyezett. A vita napján a pápa és a rabbi leültek egymással szemben, a hívek köréjük gyűltek. A pápa felemelte három ujját. A rabbi felmutatta egy ujját. A pápa egy kört rajzolt a levegőbe. A rabbi a földre mutatott. A pápa elővett egy ostyát és egy pohár bort. A rabbi elővett egy almát. A pápa ekkor felállt: – Feladom - mondta. – Te túl bölcs vagy, rabbi. Maradhattok! Később megkérdezik a pápát a bíborosok: – Mit beszélt a rabbival? – Először felmutattam három ujjamat, hogy a Szentháromságra

emlékeztessen. Ő felmutatta egy ujját jelezve, hogy egy I-ten van mindkét vallásban. Ezután rajzoltam egy kört a levegőbe, mutatva, hogy I-ten mindenhol ott van körülöttünk. Erre a földre mutatott, jelezve, hogy I-ten itt is van, velünk. Ekkor elővettem egy ostyát és egy pohár bort, megmutatva, hogy I-ten feloldoz a bűneink alól. Ő elővett egy almát, hogy az erendő bűnre emlékeztessen. Mindenre volt válasza. Mit tehettem volna? Közben a zsidók is körbeveszik a rabbit: – Mi történt, rabbi? – Először azt mutatta, hogy három napunk van elhagyni a várost. Mutattam, hogy egy zsidó sem fog elmenni. Ezután körbe-mutatott, jelezve, hogy az egész várost megtisztítja a zsidóktól. A földre mutattam, jelezve, hogy mind itt maradunk. – És utána? A rabbi vállat vont: – Nem tudom. Elővette az ebédjét, mire én is.

Ünnepeljünk

Valamennyi zsidó ünnep rövid összefoglalója: – Meg akartak minket ölni. – Nem sikerült. – És most együnk.

Zsidó és a hal

A zsidó bemegy egy étterembe: – Kérek egy adagot abból a halból! – De uram, az sonka! – Kérdeztem én, hogy hívják azt a halat?

Ünnepi jókívánság

A szegény zsidó elment Purim napján a gazdaghoz és alamizsnát kért. Azzal érvelt, ilyenkor kötelező a jótékonykodás. A gazdag azonban ráförmedt: – Ki a házamból, koldusfajzat! Semmit nem kapsz... – Miért is kerestelek meg - sóhajtott a szegény zsidó. – Purimkor sem adsz sláchmóneszt, így hát az jöjjön hozzád máskor, aki engem küldött! – Hát ki küldött téged – kérdezte kíváncsian a gazdag. – Hogy ki? Hát az éhség...

Úrileány elmenne
nevelőnőnek 30-32
éves fiúgyermek mellé.

KELLŐ HOZOMÁNNYAL,
FELESÉGÜL
VENNÉK
EGY-KÉT
ROTSCHILD
LÁNYT.

Fiatalnak mondott helyes,
sőt himlőhelyes leány
férjhez menne.

Elcserélném szép,
fiatal menyasszo-
nyomat, ugyancsak
szép és fiatal télika-
bátra.

Ön zsidó?

A HAJA SZÁLA SEM
GÖRBÜLHET MEG...
HA NULLÁS GÉPPEL
LENYÍRATJA.

Purimi segítség

Kohn Purim napján sürgős ügyben tanácsot szeretne kérni a rabbitól, ezért felhívja telefonon. A rabbi személyes találkozót javasol a lakásán. – Rendben, de hogy jutok el a lakásodhoz – kérdi Kohn. A rabbi válaszol: Dohány utca 12. Mikor itt vagy, a jobb könyököddel beütöd az 52-es kódot, a liftben a bal könyököddel megnyomod az 5-ös gombot, a folyosón balra, majd a csengőmet megnyomod egyszer a jobb könyököddel és már itt is vagy! – Értem, de miért kell a könyökömmel nyomni a gombokat? – Ejnye Kohn, Purimkor sürgős tanácsot szeretnél, csak nem jössz üres kézzel!

Purimi vigasságok, móka, kacagás

Libaosztás

A város egyik prominens zsidó lakosa vendéget hív vacsorára, hogy legyen kivel megosztani a Purim örömét. Beköszönt az este, és ötven vendég körül az ünnepélyesen megterített asztalt. A családfő, hitvese, fia, lánya és a vendég. Mégis kilencen vannak jelen, mert az asztalon négy ropogósra sült liba illatozik. A házigazda, mivel kissé már jókedvű a Purim tiszteletére elfogyasztott kóser szilvától, megoldhatatlannak tűnő feladatot ad a vendégnek: oszd szét magad ezt a négy libát igazságosan ötünk között! A vendég elgondolkodik, majd kis idő múltán felderült arccal így szól: – Alakítsunk hármast csoportokat, mi emberek és a libák. Ön és kedves felesége meg egy liba, összesen három. Tisztelt fia és kedves lánya valamint egy liba, összesen ez is három. S hogy én se maradjak egyedül, nekem két liba jár...

HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL
CSINOS, INTELLIGENS
LIPÓTVÁROSI, ESETLEG
ERZSÉBETVÁROSI BÉRHÁZ
SÜRGŐS ISMERETSÉGÉT
KERESEM.

Kikeresztelkedés után mezüzését

24 óra alatt átalakítom
hőmérővé.

Lakásra jövök arany-,
ezüstneműért, férfiruhaért
esetleg bundáért...
ha senki sincs otthon.

Teherhordók kerestetnek
sürgősen, akik nagy anyagi
terheimet leveszik
sürgősen a vállamról.

Az ajánlatokhoz pénzt is lehet küldeni,
referenciák megjelölésével a kiadoba.

Unicumnak ajánlkozok Zwackhoz
magántisztviselő,
aki meg tud élni a fizetéséből.

FRISS,

ALIG HASZNÁLT EPEKÖVEMET,
BÁRMILY RÉGI,
EGYÉB KÖRE CSERÉLNÉM.

Világtalan
emberek
napilapja a
Világ!

Úri hölgyek részére,
a téli hónapokban
meleg szívem kiadó.
Ár: megegyezés szerint.

Fordítási munkákat vállalom!
Vagyonaiból bárkit 24 óra alatt
sikertel kifizordítok.

Az Élet Menete Budapesten

**2016
április
17.
16.00**

**Az Élet Menete
a Szent István
Bazilika
elé vonul**

**Találkozó
a Dohány utcai
Zsinagóga előtt**

MAZSIHISZ

Köszönjük a **MAZSÖK** támogatását, amely hozzájárult mostani számunk megjelenéséhez. S jelentős segítség a Pesti Sólet, de a Dohány zsinagóga honlapja, illetve Facebook oldala számára a későbbiekben is.

Elkészült az új tábla

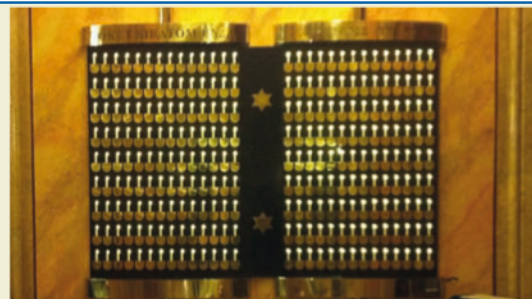
Egyrészt szomorú, másrészt örömteli, hogy betelt mindkét tábla a Jahrzeit-falon. Szomorú, hiszen azt jelenti, sok-sok eltávozott szeretettünkre kell emlékezni. Örömteli, mert bizonyítja, jó ötlet volt, illetve így sokan állíthattak emléket elhunyt hozzátartozóiknak. A körzet vezetése a jelentős igényt figyelembe véve úgy döntött, újabb táblát állít a Dohány utcai zsinagógában. Az új táblát, a kis névtáblákkal, illetve a gyertyákkal a Zsidó Kulturális Fesztiválra átadták, így a fesztivál látogatói már megtekinthették azt a zsinagóga bejáratánál.

Aki korábban elmulasztott jelentkezni, s most úgy gondolja, ily módon emlékezze elhunyt családtagjára, még nem készt el, és pótolhatja. Jelentkezni a templomkörzetben Fülöp Ildinél lehet.

Jahrzeit-napok a falnál

A Dohány utcai Zsinagógában a fekete gránitból készült Jahrzeit-falon a kis névtáblák alatti gyertyák évente öt alkalommal gyulladnak fel, s emlékeztetnek elhunyt hozzátartozóinkra, ismerősünkre. A négy Mázkir napon, vagyis Jajm Kippur, Smini Áceresz, Pészach 8. és Sovuajisz 2. napján és haláluk héber naptár szerinti évfordulóján – az előző estétől – világítanak szereteteinkért a gyertyák. A Jahrzeitnapon a reggeli i.tentisztelet után a közösség átmegy a falhoz és Káddist mond az elhunytért. Lapunkban továbbra is közreadjuk, hogy elhunyt szereteteiknek mikor van a Jahrzeitje.

Reich Ferencné	április 1.	Kunos László	április 5.	Baráth Ferencné
Grünwald Józsefné	április 4.	Fenyves Miksáné	április 6.	Markovits Márkus
Kéri Lajosné	április 4.	Silberer Józsefné	április 8.	Weisz Jenőné
Gáti Ödön	április 5.	Tímár Jenő	április 8.	Reisner Sándor
Halmi Sándor	április 5.	Raskó Magda	április 9.	Piskó Ármin Andor

április 13.	Suchman Juliska	április 26.
április 15.	Hirn Károlyné	április 27.
április 15.	Grósz Mór	április 28.
április 22.		
április 24.		

